

УДК 338.48

Корнієнко О.М.

к.е.н., доцент

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК

Індустрія туризму чекала початку 2022 року, щоб оговтатися від втрат, пов'язаних з пандемією. Очікувалося, що в січні 2022 року європейський туризм повернеться до допандемічного рівня вже у 2023 році, але російське повномасштабне вторгнення в Україну наприкінці лютого змусило погіршити цей прогноз.

Жорстока війна росії проти України, будучи насамперед гуманітарною трагедією, завдала широкомасштабних економічних збитків у всьому світі, не в останню чергу в подорожах і туризмі. Загалом, російські та українські туристи зазвичай витрачали близько 45 мільярдів доларів США на рік на виїзні подорожі, значна частина яких – у країни Європи.

За даними Economist Intelligence Unit, війна вплинула на туристичну індустрію Європи чотирма способами: втратою російських та українських туристів; обмеження щодо авіакомпаній та використання повітряного простору; більші витрати на харчування та паливо; і серйозний удар по довірі мандрівників і наявним доходам.

Війна зупинила багатьох туристів від подорожей. За даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), європейські напрямки постраждали, оскільки багато туристів тримаються подалі від охопленого війною континенту.

Європейські країни потребують узгодженої маркетингової стратегії за межами материнського континенту, що є завданням Європейської туристичної комісії.

Політична нестабільність є однією з основних причин, що впливають на туристичний попит. Насправді російсько-українська війна має настільки широкий вплив, що також суттєво впливає на попит у країнах на протилежному боці континенту.

Частиною світу, яка найбільше постраждала, є, безсумнівно, Східна Європа. На першому місці – Україна, де зафіксовано зниження на -54% пошукових запитів. Впав попит на подорожі: Литва (-45%), Естонія (-43%), Угорщина (-41%), Албанія (-38%), Чехія (-38%), Боснія і Герцеговина (-38%), Румунія (-36%). Норвегія та Фінляндія є єдиними країнами Північної Європи, які потрапили до цієї групи, з -38% та -35% відповідно. Натомість Сербія є єдиною балканською країною, яка не зазнала скорочення попиту.

Російсько-українська війна вплинула і на географічно віддалені країни: пошуки авіарейсів до Італії впали на 33%, до Іспанії (-32%), Німеччини (-31%), Португалії (-31. %) та Ісландії (-30 %). Франція (-29%) і Великобританія (-19%) також зафіксували зниження попиту на подорожі.

Щодо перспектив відновлення туризму, то Естонія, Фінляндія, Латвія та Литва повідомили, що у 2022 році були нижче або значно нижче рівня 2019 року. Внутрішній туризм вже відновився в Естонії та Фінляндії, але

відновлення міжнародного туризму очікується не раніше 2024 або 2025 років у всіх чотирьох країнах. Окрім втрат туристичних потоків, туристичні компанії в цих та інших країнах намагаються забезпечити житлом та роботою вимушено переселених українців, які тікають від війни [1].

Проте деякі регіональні експерти також бачать позитивну сторону зменшення залежності від туризму, зокрема з росії.

У травні 2022 р. Світовий банк знизив прогноз економічного зростання Чорногорії на 2022 рік до 3,6 відсотка з попередніх 5,9 відсотка, частково через очікуване скорочення кількості туристів, які витрачають великі гроші. Індустрія туризму країни зазнала значних змін у результаті кризи, але все ж вдалося провести успішний туристичний сезон, залучивши туристів із країн Західної Європи, Ізраїлю, Казахстану, а також деяких нових ринків Чорногорії, таких як Саудівська Аравія та Єгипет.

Отже, туристична галузь ЄС, стикнувшись із новою невизначеністю через повномасштабну війну країни-агресора в Україні, змусила уряди країн вживати заходи для оптимізації можливостей і якості туристичного відпочинку з метою підвищення стійкості сектора, здійснити структурні реформи та створити кращі умови для адаптації туризму та реагування на наслідки майбутніх природних або антропогенних потрясінь [2].

Література:

1. . OECD Tourism Trends and Policies 2022, OECD Publishing, Paris. URL: <https://doi.org/10.1787/a8d3019-en>. (дата звернення: 12.10.2023).
2. Машіка Г.В., Грабар М.В., Кашка М.Ю. Вплив російсько-української війни на розвиток туристичної індустрії країн ЄС. *Причорноморські економічні студії*. 2023. №79. С. 236-239. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-36>